

HET SOTSJI VAN VOOR DE SPELEN

In de Russische badplaats Sotsji zijn gisteren de Olympische Winterspelen van start gegaan. Magnum-fotograaf **Carl De Keyzer** reisde er in 1988 heen, toen de Sovjet-Unie nog bestond en de Spelen veraf waren. 'Het Nice van de Zwarte Zee', zo omschreef De Keyzer Sotsji in zijn boek *Homo Sovieticus*. 'Maar zonder verleden. De stad is fake, geconstrueerd, gemaakt gezellig. De jonge mensen lopen er iets te nadrukkelijk westers gekleed bij. Er is een sanatorium (vakantieoord) voor de elitearbeiders en de handige jongens. Het hotel met privéstrand is er voor de partijbonzen en de rijke toeristen. De mensen van het meer 'volkse' strand bekijken ons met een zekere onverschilligheid. Ze weten wat een Sovjetburger moet doen om hier te komen. En ze hebben het er niet voor over.'

UIT HOMO SOVIETICUS:

Het optreden van Alissa, een van Ruslands top-rockbands, is uitverkocht. Punks zitten braaf op hun stoeltje, naast grootmoeders met kleinkinderen. Dansen en fotograferen is verboden, dat maken de bordjes die de militairen ronddragen, duidelijk. Een tijdlang blijft iedereen gedwee gezeten de hardrock en de perestrojka-glasnost-slogans aanhoren. Tot blijkt dat twee podiumbewaakers niet genoeg zijn om iedereen aan zijn zitje gekluisterd te houden. Overal wordt gedanst. Ook Sacha, de enige officieel aangestelde fotograaf, beseft nu dat hij mij niet langer het werken kan verhinderen. Maar zijn interesse voor mijn C-60 Metz sluits overwint meteen zijn woede. Hij wil zaken doen.

Op het strand, waar hij een fotoset met een plastic palmboom heeft, biedt hij me duizenden roebels aan. De volgende dag waagt hij een bod van drie Natasja's: jonge hoertjes. Ik blijf weigeren. Sacha verandert van tactiek. Hij kiest voor langtermijnvriendelijkheid en laat me geen dag meer alleen. Wanneer ik met de Natasja's een afspraak maak om wat groepsfoto's te maken, laat mijn toestel mij in de steek...

Maar ik krijg nog genoeg Natasja's te zien. Sacha neemt mij mee naar een maffiant in de bossen. Eten, sfeer en orkest zijn high-class. Het geld komt van de smokkel in westerse goederen. Ik raak aan de vodka met enkele Bulgaren. Aan het hoofd van lange tafels zitten de peetvaders, omringd door hun Natasja's. Of zijn het toch hun dochters? De vrouwen zitten in elk geval aan het andere eind van de tafel. Wanneer ik een van de peetvaders en zijn gezelschap probeer te fotograferen, ontsteekt hij in een donderende Cyrillische woede waarbij hij eerst het in Rusland al zo schaarse kwaliteitsvoedsel naar mijn hoofd gooit, en vervolgens zijn zonen achter mij aan stuurt. Ik moet het bos in vluchten. Mijn achtervolgers halen mij in. Ze lijken in staat om mij te vermoorden. Alleen met mijn allerstoutste Engels kan ik ze enigszins bezweren. En gelukkig komt een van de Bulgaren mij te hulp. De zonen van vader blazen de aftocht. Met mijn Bulgaarse vrienden speel ik de emoties door. Vodka. Vodka. En zeer vage herinneringen achteraf.

Sotsji, Zwarte Zee, augustus 1988.

TEKST EN FOTO'S CARL DE KEYZER

ooggetuige